

AL. MIRODAN

SCRISUL

MEU

TEATRAL

Scrisul meu teatral e legat istoricește de evenimentele și transformările fundamentale ale perioadei postbelice, de construirea Republicii, de speranțele, strădanile și sacrificiile spiritelor superioare ale epocii, pentru înfăptuirea modului de viață ce, în adolescența de sub bombele războiului, ne apărea asemenea unei sublime ipoteze.

Privind înapoi, așa cum se privește de obicei după un drum lung, și încercînd să definesc unitatea acestui scris (operație la fel de chinuitoare precum efortul de a afla unitatea propriei noastre ființe), cred că expresia cea mai aproape de adevăr se găsește în dorința mea dintotdeauna de a mă împotrivi acelor forțe și realități ce voiesc să micșoreze omul, azvîrlindu-l jos, cit se poate de jos pe scara de valori a lumii și transformîndu-l în obiect.

Astfel, întîmplările din Zăriștii erau determinate de drama unei individualități oarecare (absență de altmînteri de pe scenă, ca un anonim afișat), de încercările lui Pamfil, de a nimici această individualitate și de refuzul nostru (prin nostru înțelegîndu-i pe Cerechez și ai săi) de a accepta faptul nimicirii. Celebrul 702 înfățișează, iarăși, preschimbarea ființei în lucru, întrebuițabil după voie și desființabil (destinul lucrurilor) după necesitățile posesorului. Pe un alt plan, Șeful sectorului suflete se împotrivesc „șovinismului masculin”, demască setea „imperialistă” a hărbatului de stăpînire și reclamă, acolo unde e cazul, accesul femeii la egalitate spirituală.

Eliberarea omului — misiune pe care marile revoluții sociale și morale ale epocii au înscris-o pe ordinea de zi a planetei — solicită însă nu numai înțelegerea răului „din afară”, cum, din nefericire, sîntem prea adesea ispițiți să ne închipuim, ci și o privire lucidă (rea, foarte rea), asupra răului interior. E vorba de vanitate și abdicare, de lăcomie și de a socoti că vinovatul e altul sau alta, totdeauna însă alteineva, niciodată noi înșine. E vorba de toate acele puteri intime care, mai agresive adesea decît ostilitatea exterioară, duc la auto-alienarea persoanei, la distrugerea autenticității, la alegerea unor țeluri false, la secarea izvoarelor creatoare, constructive. Din nevoia, simt, obsedantă, de a scrie despre felul cum se transformă omul, cu mina gîndurilor sale, în obiect, au apărut piesele mele mai recente. Despre unele lipsuri... se dorește, în acest sens, o lucrare aproape „didactică”. Iar piesa la care lucrez acum și pe care o consider a fi scrierea mea cea mai semnificativă — încearcă să dezvăluie cîteva alterări ale conștiinței și, prin rezultatele analizei, să contribuie la perfecționarea relațiilor inter-umane.